PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL TECHNINĖMS PERSPĖJIMO SISTEMOS PRIEMONĖMS KELIAMŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. rugpjūčio 14 d. Nr. 1-229
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 12 straipsnio 5 dalies 6 punktu:

1. T v i r t i n u Techninėms perspėjimo sistemos priemonėms keliamų reikalavimų aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-191 „Dėl Perspėjimo sistemai keliamų reikalavimų, civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ 1.1 papunktį.

3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-191 „Dėl Perspėjimo sistemai keliamų reikalavimų, civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ 2 punktą.

Direktorius
vidaus tarnybos generolas Remigijus Baniulis

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2015 m. rugpjūčio 14 d.
įsakymu Nr. 1-229

TECHNINĖMS PERSPĖJIMO SISTEMOS PRIEMONĖMS KELIAMŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Techninėms perspėjimo sistemos priemonėms keliamų reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato organizacinius reikalavimus, kaip įrengti technines perspėjimo sistemos priemones ir techninius reikalavimus, taikomus techninėms perspėjimo sistemos priemonėms. Šie reikalavimai yra privalomi:

1.1. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų vadovams, atsakingiems už gyventojų ir (ar) darbuotojų perspėjimą;

1.2. visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kurie turi teisę:

1.2.1. rengti, derinti, tvirtinti teritorijų planavimo detaliuosius planus;

1.2.2. rengti, derinti, tvirtinti statinių, pastatų, inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų projektus;

1.2.3. eksploatuoti ar valdyti pavojingąjį objektą ar pavojingojo objekto įrenginį arba kurie kitu teisiniu pagrindu turi suteiktus įgaliojimus priimti ekonominius sprendimus ar sprendimus pavojingojo objekto įrenginio veikimo techniniais klausimais.

2. Techninės perspėjimo sistemos priemonės projektuojamos ir įrengiamos vadovaujantis šių priemonių techninės dokumentacijos reikalavimais ir šiuo Aprašu.

3. Darbuotojų ir gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą užtikrina:

3.1. valstybės lygiu – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas);

3.2. savivaldybės lygiu – savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo;

3.3. galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zonoje – veiklos vykdytojų, kurie valdo pavojinguosius objektus, ūkio subjektų, kurie valdo hidrotechnikos statinius, ir valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Sąrašo subjektai) vadovai ar jų įgalioti asmenys;

3.4. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų darbuotojų ir lankytojų – šių institucijų, įstaigų, ūkio subjektų vadovai ar jų įgalioti asmenys.

II SKYRIUS
ORGANIZACINIAI REIKALAVIMAI, KAIP ĮRENGTI TECHNINES PERSPĖJIMO SISTEMOS PRIEMONES

4. Technines perspėjimo sistemos priemones privaloma įrengti:

4.1. Perspėjimo sirenomis sistemos priemones:

4.1.1. kompaktiškai užstatytose savivaldybių centrų teritorijose. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako savivaldybių administracijų direktoriai;

4.1.2. kompaktiškai užstatytose gyvenamosiose vietovėse, kuriose gyvena 2 000 ir daugiau gyventojų. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako savivaldybių administracijų direktoriai;

4.1.3. veiklos vykdytojų valdomuose pavojinguosiuose objektuose, kurių galimo pavojaus zonoje, esančioje aplink pavojingąjį objektą ir nustatytoje atlikus avarijų rizikos vertinimą ir jų

analizę pagal Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir Pavojingųjų medžiagų ir mišinių sąrašo, jų kvalifikacinių kiekių nustatymo ir cheminių medžiagų bei mišinių priskyrimo pavojingosioms medžiagoms kriterijų aprašo patvirtinimo“, reikalavimus, gyvena 100 ir daugiau gyventojų. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako veiklos vykdytojas. Galimo pavojaus zoną apibrėžia apie pavojaus židinį esanti teritorija, kurioje:

4.1.3.1. pavojingosios medžiagos koncentracija atitinka:

4.1.3.1.1. ribinę pavojingą žmogaus gyvybei ir sveikatai vertę (angl. *IDLH, Immediately Dangerous to Life and Health*) ar ją viršija; arba

4.1.3.1.2. pavojingosios medžiagos koncentracija atitinka rekomenduojamą ūmaus poveikio lygį AEGL-2 (angl. *AEGL, Acute Exposure Guideline Levels*) 60-čiai minučių ar jį viršija, jei pavojingoji medžiaga neturi jai nustatytos pavojingos žmogaus gyvybei ir sveikatai vertės; arba

4.1.3.1.3. pavojingosios medžiagos koncentracija atitinka reagavimo į nelaimes planavimo rekomendacijų nustatytą koncentracijos lygį ERPG-2 (angl. *ERPG, Emergency Response Planning Guidelines*) ar jį viršija, jei pavojingoji medžiaga neturi jai nustatytų pirmiau minėtų koncentracijų;

4.1.3.2. ribinė šilumos srauto tankio vertė siekia 2,5 kW/kv. m;

4.1.3.3. ribinė sprogimo momentinio viršslėgio vertė siekia 5 kPa;

4.1.3.4. pavojingosios medžiagos koncentracija siekia žemutinę užsidegimo (sprogumo) ribą;

4.1.4. ūkio subjektuose, kurių valdomų hidrotechnikos statinių užtvindymo zonoje gyvena 100 ir daugiau gyventojų. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako šių ūkio subjektų vadovai;

4.1.5. valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako Ignalinos atominės elektrinės vadovas.

4.1.6. kompaktiškai užstatytose gyvenamosiose vietovėse, jeigu jos patenka į Sąrašo subjekto galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zoną, kurioje gyvena 100 ir daugiau gyventojų. Už perspėjimo sirenomis sistemos priemonių įrengimą atsako Sąrašo subjektų vadovai.

4.2. Garsinio avarinio signalizavimo priemones:

4.2.1. valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, kitose įstaigose ir ūkio subjektuose ir jiems priklausančiuose objektuose, kur dirba ar vienu metu gali būti daugiau kaip 200 žmonių, išskyrus Sąrašo subjektus, projektuojamos ir įrengiamos garsinės avarinio signalizavimo sistemos, kurios užtikrina dėmesį atkreipiančio toninio signalo ir balsu skelbiamo pranešimo perdavimą pirmiau minėtų subjektų viduje ir jų teritorijoje. Už garsinių avarinio signalizavimo priemonių įrengimą atsako šių ūkio subjektų vadovai.

4.3. Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistemos priemones:

4.3.1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente;

4.3.2. savivaldybių administracijose;

4.3.3. kituose civilinės saugos sistemos subjektuose, jei pasirašyti atitinkami Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir šių subjektų susitarimai dėl Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistemos panaudojimo.

III SKYRIUS
TECHNINIAI REIKALAVIMAI, TAIKOMI TECHNINĖMS PERSPĖJIMO SISTEMOS PRIEMONĖMS

5. Techninėms perspėjimo sistemos priemonėms taikomi šie techniniai reikalavimai:

5.1. Perspėjimo sirenomis sistemos priemonėms:

5.1.1. galimybė įjungti nuotolinio centralizuoto valdymo elektronines ir elektromechanines sirenas įspėjamajam pulsuojančio 3 minučių trukmės kaukimo 400–800 Hz dažnio garsiniam

signalui (jį sudaro garsas (9±1 sekundė) ir pauzė (6±1 sekundė) perduoti. Šis įspėjamasis garsinis signalas reiškia civilinės saugos signalą „Dėmesio visiems“, kuris skelbiamas gyventojams apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėti atliekant perspėjimo sirenomis sistemos patikrinimą arba civilinės saugos pratybų metu;

5.1.2. galimybė įjungti nuotolinio centralizuoto valdymo elektronines sirenas jų valdymo blokuose iš anksto įrašytiems įspėjamiesiems balsu skelbiamiems civilinės saugos signalams perduoti;

5.1.3. galimybę balsu skelbiamą informaciją tiesiogiai perduoti iš atitinkamų valdymo centrų (pultų) į elektronines sirenas, tiesioginio radijo ir televizijos programų perjungimo įrenginius ar kitus galinius balso atkūrimo įrenginius.

5.2. Perspėjimo sirenomis sistemos priemonių autonominiai maitinimo šaltiniai, nutrūkus elektros energijos tiekimui, privalo užtikrinti sistemos veikimą ne mažiau kaip 7 paras ir galimybę perduoti ne mažiau kaip tris įspėjamuosius garsinius signalus (kiekvieno trukmė 3 minutės), o perspėjimo sirenomis sistemoje, kurioje naudojamos elektroninės sirenos – ne mažiau kaip tris įspėjamuosius garsinius signalus (kiekvieno trukmė 3 minutės) ir tris įspėjamuosius balsu skelbiamus signalus (kiekvieno trukmė ne trumpesnė kaip 1,5 minutės).

5.3. Perspėjimo sirenomis sistemos įrenginių techninių charakteristikų parinkimas, šių įrenginių skaičius ir išdėstymas privalo užtikrinti įspėjamojo garsinio ir įspėjamojo balsu skelbiamo signalo girdimumą visoje kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės teritorijoje.

5.4. Sąrašo subjekto perspėjimo sistemos įrenginių techninės charakteristikos, šių įrenginių skaičius ir išdėstymas parenkami taip, kad būtų užtikrintas įspėjamojo garsinio ir įspėjamojo balsu skelbiamo signalo girdimumas visoje Sąrašo subjekto teritorijoje ir galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zonos teritorijoje. Jei Sąrašo subjekto galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zonos teritorija yra didesnė, nei leidžia perspėti maksimalus galimas sirenos (-ų) galingumas, gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai, patenkantys į Sąrašo subjekto galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zoną, tačiau nepatenkantys į sirenos girdimumo zoną, privalo būti perspėti kitomis techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis, suderintomis su savivaldybės administracija.

5.5. Įspėjamojo garsinio ir įspėjamojo balsu skelbiamo signalo lygis girdimumo zonoje privalo viršyti realų triukšmo lygį ne mažiau kaip 10 dB.

5.6. Garsinėms avarinio signalizavimo sistemos priemonėms:

5.6.1. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir jiems priklausančių objektų garsinės avarinio signalizavimo sistemos turi atitikti Lietuvos standartą LST EN 60849:2001 „Garsinės avarinio signalizavimo sistemos (IEC 60849:1998)“;

5.6.2. Lietuvos standarto LST EN 60849:2001 „Garsinės avarinio signalizavimo sistemos (IEC 60849:1998)“ reikalavimai privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams projektuojant ir statant naujus ar rekonstruojant esamus pastatus ir kitus įvairios paskirties jiems priklausančius objektus.

5.7. Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistemos priemonėms:

5.7.1. galimybę naudoti korinio transliavimo technologiją (angl. *Cell Broadcast technology*) viešųjų judriojo telefono ryšio operatorių tinkluose;

5.7.2. galimybę naudoti korinio transliavimo paslaugos (angl. *Cell Broadcast Service*) funkcionalumą, kuris turi atitikti ETSI TS 123 041/3GPP TS 23.041 ir susijusių 3GPP techninių specifikacijų reikalavimus;

5.7.3. galimybę perduoti trumpuosius perspėjimo pranešimus į bet kurią pasirenkamą geografinę šalies teritoriją vienu metu visiems toje teritorijoje esantiems viešojo judriojo telefono ryšio vartotojams;

5.7.4. galimybę perduoti trumpuosius perspėjimo pranešimus bet kuriuo laiku ir norimu kartojimo periodu;

5.7.5. galimybę perduoti trumpuosius perspėjimo pranešimus bet kuriais loginiais kanalais 0-65535 diapazone;

5.7.6. galimybę perduoti trumpuosius perspėjimo pranešimus skirtingomis kalbomis atskirais kanalais arba vienu kanalu.

5.8. Trumpieji perspėjimo pranešimai perduodami trimis kalbomis šiais kanalais: 578-uoju – lietuvių kalba, 525-uoju – anglų kalba, 605-uoju – rusų kalba, vienu iš EU-Alert 4370-4380 kanalų – lietuvių kalba.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas organizuoja ir koordinuoja perspėjimo sistemų įrengimą, modernizavimą, plėtrą šalies mastu, rengia bendruosius funkcinius ir techninius reikalavimus, būtinus naujoms perspėjimo sistemoms įrengti ar esamoms modernizuoti.

7. Naujų perspėjimo sistemų įrengimas arba esamų modernizavimas, jų išlaikymas yra finansuojamas iš valstybės biudžeto, išskyrus Sąrašo subjektus, kurie perspėjimo sistemų įrengimą finansuoja iš savo lėšų.

8. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai, atitinkantys 4.2.1 papunkčio reikalavimus, garsinių avarinio signalizavimo sistemų įrengimą ir išlaikymą finansuoja iš savo lėšų.

9. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos, savivaldybių administracijos kontroliuoja, kaip vykdomi Aprašo reikalavimai.

_____